

1929

1ste Beh. af Lovf. om det kongelige Theaters oeconomiske Forhold.

1930

ogsaa indrømme de danske Skuespils Betydning for Folket, uden at man deraf kan slutte, at det er nødvendigt at opretholde det kongelige Theater. Det er det, der bestandig mangler i de Herrers Devisførelse, Leddet imellem den danske Litteratur og Nødvendigheden af at have et Statstheater, og det træder ingenstunde klarere frem; end naar de, som det idag flere Gange har været Tilfældet, beraabe sig paa Holberg; thi Holberg levede netop paa en Tid, da vi ikke havde noget Statstheater, saa vi kunne godt faae Mænd som Holberg og Skuespil som Holbergs uden at have et af Staten styret Theater. Jeg har netop den Tro, at vore Skuespildigtere og vor Skuespilkunst vilde kunne udvikle sig langt heldigere, naar det lykkedes at faae dem stillede i et anderledes frit Forhold til Staten, end det hidtil har været, og naar saa Staten ved sit Tilskud søgte at støtte den dygtige Kunst, hvor den kom frem. Naar der er henviist til Manglerne ved de private Theatre, saa maa man huske paa, at en af Hovedgrundene, hvorfor det er saa slet med de private Theatre, netop er, at de maae udholde en stor Concurrence med det kongelige Theater, ja, hvad der er endnu mere, at det kongelige Theater forbeholder sig selv flere væsentlige Retninger af Skuespilkunsten og flere af de bedste Stykker, som de andre ikke maae spille. Derfor ere de nødte til at gaae til det, som de gaae til.

Jeg var blandt dem, som forrige Aar gjorde det Forslag, at vi skulde overgive det kongelige Theater til privat Bestyrelse under Statens Tilsyn og, hvis det behøvedes, med dens Tilskud. Vi vare ikke saa heldige at faae Fleertallet for os, skjøndt vi tilsfald havde den Tilfredsstillelse, at vort Forslag fik een Stemme mere end Regjeringens. Det Forslag, vi stillede, have vi heller ikke været saa heldige at see den ærede Minister tage det allermindste Hensyn til — han har end ikke nævnt det, ligesaa lidt som han har nævnt, at det Forslag, han her bringer frem, forrige Aar blev forkastet af Thinget — det er netop

imorgen et Aar siden. Han har i sin Begrundelse henviist til, at dette Forslag væsentlig var saaledes, som det blev modificeret her forrige Aar, men der er allerede gjort opmærksom paa, at et Par af de væsentligste Modificationer, som han har gjort, netop ere nogle, som bleve foreslaaede her, men bleve forfaste med et meget stort Fleertal, saa han har aabenbart ikke i nogen særdeles Grad imødekomet det daværende Folkethings Ønsker. Naar nu Forslaget atter foreligger, havde jeg ventet, at der var blevet enten mundtlig eller i Motiverne udtalt, hvad der bevæger den høitærede Minister til at fremkomme med det i denne Skikkelse efter de Erfaringer, der bleve gjorte forrige Aar, men det er meget lidet, man i denne Henseende har faaet at høre. Naar vi see paa Motiverne, saa forekommer det mig, som om den høitærede Minister betragter vort Forslag, forsaavidt som han dog maafkee har underforstaaet det, som om vi vilde, at Theatret skulde nedlægges. Det var jo netop Noget, vi bestemt sagde, vi slet ikke ønskede; vi troede, at Theatret meget godt kunde opretholdes, men i en anden, saavel for Kunsten som for Statskassen heldigere Form. Den ærede Minister henviser først til de Forhandlinger, der forrige Gang bleve førte her i Thinget; men de ledede jo ikke til det Resultat, som den ærede Minister nu vil have frem. Han nævner dernæst et Par andre Omstændigheder som nogle, der skulde have en væsentlig Betydning for Bevarelsen af et Statstheater. De have idetmindste ikke kunnet bringe mig til at forandre min Mening, og det af den simple Grund, at det er Omstændigheder, som vi meget vel kjendte forrige Aar, og som ikke ere blevne bedre oplyste her. Den ene er den, at det Institut, som der her er Tale om, har givet en Indtægt til sine Fornødenheder af mindst 175,000 Rd. Sa, det have vi alle vidst, men det er jo ikke det, det kommer an paa, thi det hjælper lidet, at der kommer Meget ind, naar der gives Mere ud; det, det gjælder om, er, at der er Balance. Den an